

Uittreedregeling Gemeenschappelijke Regeling Historisch Centrum Limburg

1. Inleiding

Het rijk treedt uit de gemeenschappelijke regeling Historisch Centrum Limburg (zie bijlage 1). Doel van deze uittreedregeling is het vastleggen van de voorwaarden en gevolgen van deze uittreding, om een ordentelijke afwikkeling te waarborgen.

Belangrijk gegeven is dat het rijk en Historisch Centrum Limburg ook na de uittreding van het rijk nauw blijven samenwerken, binnen de kaders van de Archiefwet 20..

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zal de taken en bevoegdheden voor (digitale kopieën van) analoge rijksarchieven in de provincie Limburg via een delegatiebesluit aan Historisch Centrum Limburg overdragen (zie bijlage 2).

De financiële middelen die daarvoor beschikbaar zijn, worden middels een specifieke uitkering als lumpsum aan Historisch Centrum Limburg uitgekeerd. Die uitkering zal gebaseerd zijn op de 'Regeling specifieke uitkering beheer rijksarchief' (zie bijlage 3) en toegekend worden via een jaarlijkse en ambtshalve beschikking (zie bijlage 4). De hoogte van deze uitkering wordt gebaseerd op de structurele bijdrage van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in het laatste jaar van deelname aan de gemeenschappelijke regeling.

Tot slot wordt de samenwerking tussen de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, het Nationaal Archief en de RHC's verankerd, verbreed en verdiept door twee bestuursconvenanten: het 'Bestuursconvenant duurzame samenwerking ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap en de Regionale Historische Centra' van 1 februari 2024 (zie bijlage 5) en het 'Bestuursconvenant structurele samenwerkingsafspraken ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap en de Regionaal Historische Centra' (zie bijlage 6).

2. Juridische grondslag en besluitvorming

Deze uittreedregeling is opgesteld naar aanleiding van het besluit van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 10 december 2025, referentie 54059462 tot uittreding uit de gemeenschappelijke regeling Historisch Centrum Limburg, conform artikel 94 en 95 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en artikel 35 van de regeling van Historisch Centrum Limburg van 12 december 2019.

De uittreding van het rijk treedt in werking op het moment van inwerkingtreding van de Archiefwet 20xx, met inachtneming van de opzegtermijn zoals bepaald in artikel 35 van de gemeenschappelijke regeling van Historisch Centrum Limburg.

De overige deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling Historisch Centrum Limburg zijn hierover op 12 december 2025 geïnformeerd.

Deze uittreedregeling is op 16 december 2025 voor vaststelling voorgelegd aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Historisch Centrum Limburg.

3. Personele gevolgen

De uittreding van het rijk heeft geen personele gevolgen voor Historisch Centrum Limburg wegens de hoger vermelde voortzetting van de samenwerking tussen het rijk en Historisch Centrum Limburg.

4. Organisatorische gevolgen

De uittreding van het rijk heeft geen organisatorische gevolgen voor Historisch Centrum Limburg wegens de hoger vermelde voortzetting van de samenwerking tussen het rijk en Historisch Centrum Limburg.

5. Juridische gevolgen

Historisch Centrum Limburg wijzigt op het tijdstip van uittreding van het rijk diens gemeenschappelijke regeling, waarbij alle verwijzingen naar deelname van het rijk geschrapt worden.

De uittreding van het rijk heeft voor het overige geen juridische gevolgen voor Historisch Centrum Limburg wegens de hoger vermelde voortzetting van de samenwerking tussen het Rijk en Historisch Centrum Limburg. Dat geldt ook voor het behoud van een aanbestedingsvrije relatie, zowel met het rijk als met de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling.¹ Mocht zich toch een omstandigheid voordoen waarin deze redenering in rechte getoetst zal worden, dan zal het rijk Historisch Centrum Limburg ondersteunen door proceskosten die worden gemaakt - in verband met een rechterlijke procedure omtrent de toepasselijkheid van de aanbestedingsuitsondering ex art. 2.24b Aanbestedingswet 2012 - te vergoeden voor zover deze raken aan archieftaken.² Over de gevolgen van een eventuele rechterlijke uitspraak zal OCW te zijner tijd in gesprek gaan met Historisch Centrum Limburg om gezamenlijk de consequenties te wegen.

6. Financiële gevolgen

6.1 Uittreedsom

De uittreedsom voor het Rijk is gebaseerd op een gedetailleerde berekening op basis van directe schade aan het samenwerkingsverband als gevolg van de uittreding. Deze berekening houdt rekening met de feiten en omstandigheden die bekend zijn op het moment dat het rijk definitief uittreedt.

Het rijk vergoedt de volgende frictiekosten³ van Historisch Centrum Limburg⁴:

- De kosten voor de gemaakte management team uren, voor een forfaitair bedrag van € 50.000.
- De kosten voor advies en aanverwante uitgaven op factuurbasis in de periode tot en met 31 december 2024 die beantwoorden aan een aantal beginselen⁵, voor een totaalbedrag van € 71.783,63. Zie ook de hierbij als bijlage gevoegde overzichten en bewijsstukken (zie bijlage 7). Facturen voor kosten in de periode van 01 januari 2025 tot en met datum uittreding zullen op basis van diezelfde beginselen eveneens vergoed worden.

¹ Brief van de Directeur-generaal Cultuur en Media van 29 juli 2025 omtrent het beheer archiefcollecties na uittreding Rijk uit gemeenschappelijke regelingen: analyse aanbestedingsvrije relatie.

² Dit zijn de taken die voortvloeien uit de Archiefwet

³ Dit zijn de incidentele kosten die gemaakt worden als gevolg van de uittreding en die direct verband houden met de overgangperiode en de herstructurering vanwege de uittreding.

⁴ Brief van de directeur Media en Creatieve Industrie van 16 september 2024.

⁵ Memo van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 30 juni 2025 - beoordeling factuurkosten in verband met uittreding Rijk uit gemeenschappelijke regelingen RHC's - uitgangspunten ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Het rijk vergoedt geen desintegratiekosten⁶ wegens de hoger vermelde voortzetting van de samenwerking tussen het rijk en Historisch Centrum Limburg.

6.2 Transitiemiddelen

Het rijk heeft naast de uittreedsom in of vanaf 2022 de volgende eenmalige middelen verstrekt aan Historisch Centrum Limburg voor de facilitering van de digitale transitie omdat Historisch Centrum Limburg na 1 januari 2024 geen gebruik meer kon maken van de e-depotvoorziening van het Nationaal Archief⁷:

- Middelen voor een gezamenlijke ontwikkeling van (e-)producten en (e-)diensten voor Historisch Centrum Limburg en de overige 10 RHC's samen, voor een eenmalig totaalbedrag van € 100.000.
- Middelen voor aanloopkosten e-depot, voor een eenmalig totaalbedrag van € 100.000.
- Middelen voor een zogeheten kenniscomponent op het terrein van informatie, archief en digitalisering, voor een vast (niet-geïndexeerd) totaalbedrag van € 50.000 per jaar, dit gedurende vijf jaar.

6.3 Verdeling van vermogen

Het rijk vraagt geen verdeling van het vermogen van Historisch Centrum Limburg op het tijdstip van uittreding, noch de teruggave van diens aandeel in dat vermogen wegens de hoger vermelde voortzetting van de samenwerking tussen het rijk en Historisch Centrum Limburg. Dit zolang het via de hoger genoemde delegatie beroep blijft doen op Historisch Centrum Limburg.

6.4 Specifieke voor Historisch Centrum Limburg geldende afspraken

Conform het bepaalde in artikel 35 van de gemeenschappelijke regeling van Historisch Centrum Limburg van 12 december 2019 heeft het algemeen bestuur in haar vergadering van 16 december 2025 de volgende aanvullende regels / afspraken in het kader van de uittreding van het rijk vastgesteld:

1. Herstelkosten afkalving overkluiszings Jeker
OCW zal de reeds gemaakte herstelkosten inzake de afkalving van de overkluiszings van de Jeker ter plaatse van de Commandantswoning, te weten een bedrag van € 63.441 excl. btw, voor haar rekening nemen. Dit bedrag zal door HCL worden afgeschreven ten laste van de Bestemmingsreserve Rijk.
2. Noodzakelijk herstel gevolgschade
HCL zal inzake het noodzakelijke herstel van mogelijke gevolgschade als gevolg van de afkalving van de overkluiszings van de Jeker ter plaatse van de Commandantswoning in kaart laten brengen wat de financiële gevolgen kunnen zijn, en de uit het onderzoek voortkomende aandachts- en herstelpunten periodiek blijven monitoren. Ten aanzien van de uit onderzoek dan wel monitoring voortkomende herstelkosten zal met OCW worden besproken hoe deze kosten afgedekt kunnen worden, zonder dat dit leidt tot een lastenverzwaring voor de overige GR-partners. Hiertoe kunnen ook de uit rijksmiddelen opgebouwde reserves – Bestemmingsreserve Rijk en Egalisatierekening Groot Onderhoud – worden ingezet.
3. Investeringsverduurzaming en wetgeving
OCW zal inzake noodzakelijke investeringen in of aan het door HCL van het Rijk gehuurde, als gevolg van toekomstige wijzigingen in wet- en regelgeving in het kader van verduurzaming, in kaart brengen wat de financiële gevolgen kunnen zijn. Ook hierover zal met HCL worden gesproken over hoe deze kosten afgedekt

⁶ Dit zijn de (overhead)kosten die gemaakt worden door Historisch Centrum Limburg, nadat de uittreding heeft plaatsgevonden. Denk aan het terugschalen van overtollige capaciteit in personeel en middelen.

⁷ Brief van de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media van 15 december 2021.

kunnen worden, zonder dat dit leidt tot een lastenverzwaring voor de overige GR-partners. Hiertoe kunnen ook de uit Rijksmiddelen opgebouwde reserves – Bestemmingsreserve Rijk en Egalisatierekening Groot Onderhoud – worden ingezet⁸.

4. Verrekening bij intrekking delegatie

In de situatie dat OCW niet langer via de eerder genoemde delegatie beroep blijft doen op Historisch Centrum Limburg, zal haar aandeel in het vermogen worden betrokken in de verrekening van eventuele frictie- en desintegratiekosten.

5. Financiering na uittreding

OCW en HCL zullen na uittreding inzake de financiering van noodzakelijke investeringen ten aanzien van niet-huisvestingsgerelateerde zaken, welke de HCL-begroting te boven gaan, met elkaar in gesprek treden over hoe deze kosten afgedekt kunnen worden. Dit zal plaatsvinden op basis van een voortdurende gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de duurzame instandhouding van het HCL.

7. Slotbepalingen

Deze uittreedregeling treedt in werking op 17 december 2025.

Wijzigingen in deze regeling kunnen slechts plaatsvinden met instemming van alle betrokken partijen.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van het Historisch centrum Limburg, d.d. 16 december 2025,

Mevr. mr. H. Fokke,
voorzitter Historisch Centrum Limburg

Mevr. drs. ir. S.H.W. Schiffeleers
directeur Historisch Centrum Limburg

⁸ Indien de door OCW ten behoeve van dekking van toekomstige herstelkosten van afkalving van de overkluizing van de Jeker dan wel investeringen in het kader van verduurzaming ter beschikking gestelde rijksmiddelen onvoldoende zijn en ook de uit rijksmiddelen opgebouwde Bestemmingsreserve Rijk en Egalisatierekening Groot Onderhoud in dit kader niet toereikend blijken, zullen OCW en HCL met elkaar in gesprek gaan over een passende oplossing, waaronder – in het uiterste geval – de mogelijkheid van herhuisvesting of aanpassing van de met het beheer op rijksarchief van toepassing zijnde taken.